

Adroddiad i	Y Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	16 Medi 2024
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)
Swyddog Cyswllt	Angharad Ellis (MIAA)
Pwnc	Diweddariad Archwilio Mewnol

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am y gwaith a wnaed gan ddarparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod, MIAA, ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25 hyd yma.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod roi trefniadau ar waith ar gyfer archwilio systemau rheoli. Penodwyd MIAA ym mis Mehefin 2023 i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol i'r Awdurdod.
- 3 Mae'r adroddiad sydd wedi'i gynnwys yn Atodiad 1 yn nodi'r diweddariad o ran y gwaith a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2024/25, hyd at 31 Awst 2024, yn erbyn y cynllun archwilio mewnol y cytunwyd arno.
- 4 Hefyd, ceisir cymeradwyaeth i newid y Cynllun Archwilio Mewnol ar gyfer 2024/25 er mwyn iddo gynnwys adolygiad o Gynllun Gweithredu y Strategaeth Hyfforddiant.

ARGYMHELLION

- 5 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - i. Nodi'r gwaith a wnaed gan MIAA yn ystod 2024/25; ac yn
 - ii. Cymeradwyo'r cais gan y rheolwyr i gynnwys adolygiad o Gynllun Gweithredu y Strategaeth Hyfforddiant o fewn rhaglen waith 2024/25.

CEFNDIR

- 6 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod wneud trefniadau priodol ac effeithiol

ar gyfer systemau rheoli mewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

- 7 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, ac mae'n rhaid hysbysu'r Datganiad Rheoli Mewnol am ganfyddiadau'r archwiliad yn flynyddol.
- 8 Penodwyd MIAA gan yr Awdurdod i fod yn archwilydd mewnol yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio ar 18 Mehefin 2023. Cymeradwywyd y Cynllun Archwilio gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 18 Mawrth 2024.

GWYBODAETH

- 9 Mae'r adroddiad a gynhwysir yn Atodiad 1 yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2024/25 hyd at 31 Awst 2024. Mae hyn yn cadarnhau bod yr holl waith yn cael ei wneud yn unol â'r cynllun.
- 10 Mae'r adolygiad o'r System Gaffael wedi cadarnhau bod sicrwydd sylweddol, a gwnaed tri argymhelliad ar gyfer gwelliannau pellach. Mae adroddiad manwl sy'n ymwneud â'r archwiliad hwn wedi ei gynnwys yn Atodiad 2.
- 11 Mae'r adroddiad hefyd yn tynnu sylw at y cais a wnaed i newid y cynllun archwilio mewn perthynas â'r systemau hynny nad ydynt yn rhai ariannol. Roedd y cynllun cychwynnol yn cynnwys adolygiad o system y rhestr ddyletswyddau ar gyfer gweithwyr amser cyflawn, ond gan y bu oedi wrth weithredu system newydd mae cais wedi'i wneud i symud hyn i gynllun yn y dyfodol. Mewn ymgynghoriad â'r rheolwyr, gofynnir am gymeradwyaeth i gynnwys Cynllun Gweithredu y Strategaeth Hyfforddiant.

Amcanion Llesiant	Mae gweithredu systemau ariannol a reolir yn gywir yn cefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion llesiant yn ogystal â chynaliadwyedd tymor hwy ein gwasanaethau.
Cyllideb	Mae sicrwydd ynghylch bodolaeth a gweithrediad rheolaethau mewnol yn cefnogi'r prosesau ar gyfer pennu cyllideb yn effeithiol.
Cyfreithiol	Mae trefniant archwilio mewnol effeithiol yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014
Staffio	Mae'r adolygiad o systemau ariannol allweddol gan gynnwys y gyflogres yn rhoi sicrwydd bod rheolaethau yn bresennol a bod y taliadau yn unol â pholisïau a dulliau y cytunwyd arnynt.

Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ Y Gymraeg	Mae'r arweinydd ymgysylltu o fewn MIAA yn ddwyieithog a bydd yr adroddiadau'n mynd drwy'r prosesau cyfieithu arferol.
Risgiau	Mae'r archwiliad mewnol o brosesau ariannol craidd yn cefnogi nodi a rheoli risgiau yn effeithiol.